

We zeggen het maar even voor de zekerheid: printen is alleen toegestaan voor persoonlijk gebruik. Het is niet supersympathiek om dit artikel te verspreiden. Sterker nog: het is verboden. Gelukkig is het heel eenvoudig om anderen een Blendle-linkje te sturen. Delen kan dus altijd!

deVolkskrant
19-10-2016

Heleen Mees column

De revolutie is allang begonnen

HELEEN MEES IS ECONOOM.

In 1990 leefde meer dan eenderde van de wereldbevolking van minder dan 1,90 dollar per dag, aangepast voor lokale prijzen. In 2013 was dat nog slechts 10 procent. Dat staat in een onlangs gepubliceerd rapport van de Wereldbank. De daling van de wereldwijde armoede is het gevolg van de grootste herschikking van persoonlijke inkomens sinds de Industriële Revolutie.

China is de motor achter deze grootscheepse herverdeling. In 1990 leefde nog tweederde van de Chinezen van minder dan 1,90 dollar per dag, aangepast voor lokale prijzen. In 2013 was dat minder dan 2 procent. Dat betekent dat ruim 700 miljoen Chinezen niet langer in armoede leven.

Je kunt de verkiezingen in de Verenigde Staten niet begrijpen zonder deze cijfers te kennen. De arbeidersklasse in de VS heeft een zware prijs betaald voor het economische succes van China. Sinds China's toetreding tot de Wereldhandelsorganisatie in 2001 is eenderde van de fabrieksbanen in Amerika verdwenen, is het inkomen per huishouden van de lagere inkomensgroepen met 20 procent gedaald en hebben velen tijdens de financiële crisis hun vermogen in rook zien opgaan. Trump belichaamt de woede die veel van zijn aanhangers voelen.

Donald Trump wil handelsverdragen opzeggen om de verschuiving van welvaart ongedaan te maken. De actrice en linkse activiste Susan Sarandon is een fervente aanhanger van Bernie Sanders, zozeer zelfs dat ze tijdens de Democratische voorverkiezingen dreigde op Donald Trump te gaan stemmen als Hillary Clinton de nominatie bij de Democraten zou winnen. Volgens Sarandon is het tijd voor een revolutie en kan Trump die teweegbrengen.

Maar wie over de eigen landsgrenzen heen kijkt ziet dat de revolutie allang is begonnen. Getuige de speeches die WikiLeaks openbaar heeft gemaakt, is niet Trump maar Hillary Clinton juist de voorvechtster van de revolutie. In een speech die ze gaf voor een Braziliaanse bank in 2013 zei Clinton te dromen een gemeenschappelijke markt, met open handel en open grenzen, economische groei en kansen voor elke persoon in het (westelijk) halfmond te creëren. Donald Trump en Bernie Sanders zijn zo beschouwd de contrarevolutionairen.

Wat ik niet begrijp is waarom Hillary Clinton tijdens de verkiezingscampagne geen helder verhaal over internationale handel en globalisering heeft gehouden.

Ook als China en de VS per saldo beide profiteren van de handel die ze drijven met elkaar, laat dat onverlet dat er in de VS een heleboel verliezers zijn. Die verliezers van globalisering zijn tot op heden niet of onvoldoende gecompenseerd. Het zou een perfecte omlijsting voor haar campagneboodschap zijn geweest, namelijk dat zij als president de vruchten van internationale handel zou herverdelen en zo een economie zou creëren die voor iedereen werkt, niet alleen voor degenen aan de top.

Dit is des te verwonderlijker als je je realiseert dat haar campagneteam, aldus de e-mails die zijn uitgelekt via WikiLeaks, begin dit jaar nog verlegen zat om een campagneboodschap die zich kenmerkte door eenvoud en focus. Het is ook een gemiste kans omdat de revolutie wel begonnen maar nog lang niet ten einde is. Het inkomen per hoofd van de bevolking aangepast voor lokale prijzen in China is slechts een kwart van het inkomen per hoofd van de bevolking in de VS. China zal in de komende decennia nog een grote inhaalslag maken.

Door de welvaartsstijging van de afgelopen twintig jaar kan China minder goed dan voorheen concurreren op lage lonen. De Chinese regering heeft echter op grote schaal geïnvesteerd in onderwijs, onderzoek en ontwikkeling. China bouwt al de snelste computer ter wereld en China, niet Silicon Valley, produceert de meest geavanceerde technologie. Whatsapp, dat in Nederland bijna 10 miljoen gebruikers heeft, is hopeloos onderwets vergeleken met Wechat, de Chinese concurrent.

Als China erin slaagt om de innovatiekloof met het Westen te dichten, blijft het verlies in het Westen niet beperkt tot fabrieksbanen maar zullen ook hoogwaardige arbeidsplaatsen naar China verdwijnen.

Om China voor te blijven heb je een leider nodig als Hillary Clinton, die wil investeren in menselijk kapitaal. Maar ook als China de VS niet voorbij zal streven op het punt van innovatie, zal de laatste flink aan belang inboeten in de komende tien jaar. Om deze uitkomst voor iedereen acceptabel te maken, heb je een leider nodig die de lof kan zingen van globalisering. Zoals de speeches die uitgelekt zijn via WikiLeaks laten zien, kan Hillary dat als geen ander.